

Stosunek do rządu przed wyborami parlamentarnymi

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2023

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Październikowe notowania¹ gabinetu Mateusza Morawieckiego są zbliżone do ubiegłomiesięcznych. Jedyna wyraźniejsza zmiana dotyczy spadku obojętności wobec rządu.

POPARCIE DLA RZĄDU

Za zwolennika gabinetu Mateusza Morawieckiego uważa się co trzeci badany (33%). Do jego przeciwników zalicza się 44% ankietowanych (o 2 punkty procentowe więcej niż we wrześniu). Blisko co piąty respondent (19%, o 4 punkty mniej niż poprzednio) deklaruje obojętność wobec rządu.

TABELA 1

Stosunek do rządu	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2022				2023									
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	w procentach													
Zwolennicy	28	26	33	28	29	34	34	30	30	30	30	34	32	33
Przeciwnicy	46	47	44	46	44	41	42	42	46	47	47	37	42	44
Obojętni	23	23	20	23	24	23	21	24	21	21	20	25	23	19
Trudno powiedzieć	3	4	3	3	3	2	3	4	3	2	2	4	3	4

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (402) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 2 do 11 października 2023 roku na próbie liczącej 1110 osób (w tym: 61,5% metodą CAPI, 25,0% – CATI i 13,4% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

Spośród podstawowych cech społeczno-demograficznych stosunek do kończącego swoją pracę rządu różnicuje przede wszystkim wiek, a w dalszej kolejności status społeczno-ekonomiczny oraz miejsce zamieszkania. Rząd ma najwięcej zwolenników wśród osób w wieku od 55 do 64 lat (43%) i – przede wszystkim – starszych (57%), badanych z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym (45%) i zasadniczym zawodowym (42%), wśród respondentów średnio i słabo sytuowanych: o miesięcznych dochodach *per capita* od 2000 zł do 2999 zł (48%) i od 1500 zł do 1999 zł (42%), także wśród mieszkańców małych miast (39%). Biorąc pod uwagę szczegółowo określone kategorie społeczne najwyższe poparcie dla rządu notujemy wśród emerytów (57%) i rencistów (54%).

Sprzeciw wobec rządu jest tym częstszy, im młodszy wiek, im wyższy status społeczno-ekonomiczny i większa miejscowość. Najwięcej przeciwników rządu jest wśród osób w wieku od 18 do 24 lat (66%) oraz od 25 do 34 lat (57%), badanych z wyższym wykształceniem (59%), ankietowanych o miesięcznych dochodach *per capita* od 3000 zł do 3999 zł (53%) lub więcej (63%), mieszkańców dużych miast, liczących od 100 000 do 499 999 ludności (58%) lub więcej (62%). Szczególnie często niechęć do rządu deklarują uczniowie i studenci (66%), kadra kierownicza i specjaliści (63%) oraz właściciele firm (60%).

Stosunek do rządu determinuje przede wszystkim orientacja polityczna i – szerzej – światopoglądowa. Do zwolenników rządu zaliczą się 66% badanych identyfikujących się z prawicą, podczas gdy z większość badanych deklarujący poglądy lewicowe (78%) i centrowe (57%) określa się jako jego przeciwnicy. Ponadto im częstszy udział w praktykach religijnych, tym wyższe poparcie dla rządu i odwrotnie.

Rząd cieszy się poparciem zdecydowanej większości sympatyków Prawa i Sprawiedliwości. W elektoratach ugrupowań opozycyjnych dominuje sprzeciw.

TABELA 2

Potencjalne elektoraty	Stosunek do rządu			
	Zwolennicy	Przeciwnicy	Obojętni	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Prawo i Sprawiedliwość	87	2	10	1
Nowa Lewica	8	89	3	0
Konfederacja WiN	5	77	18	0
Trzecia Droga	4	84	12	0
Koalicja Obywatelska	1	91	8	0

OCENA WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI RZĄDU

Dwie piąte respondentów (40%) deklaruje zadowolenie z wyników działalności rządu. Ponad połowa badanych (52%, o 2 punkty procentowe więcej niż we wrześniu) dorobek rządu ocenia krytycznie.

TABELA 3

Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Mateusza Morawieckiego od czasu objęcia przezeń władzy?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2022				2023									
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	w procentach													
Dobrze	32	32	36	34	34	40	40	37	35	36	33	41	40	40
Źle	57	56	53	56	55	49	48	51	54	55	56	48	50	52
Trudno powiedzieć	11	12	11	10	11	10	12	12	11	9	11	11	9	8

Pozytywnym ocenom pracy rządu sprzyja starszy wiek, niższy poziom wykształcenia, mniejsze dochody na osobę w gospodarstwie domowym oraz zamieszkiwanie w małej miejscowości – i odwrotnie: im młodszy, lepiej wykształceni i sytuowani respondenci oraz im większa miejscowość zamieszkania, tym bardziej krytyczna opinia o wynikach działalności rządu.

Postrzeganie rezultatów działania rządu zależy przede wszystkim do orientacji politycznej i światopoglądowej. Dokonania rządu dobrze ocenia 72% badanych identyfikujących się z prawicą, źle – większość respondentów określających swoje poglądy jako lewicowe (84%) lub centrowe (66%). Pozytywnym ocenom pracy rządu sprzyja religijność i odwrotnie – im mniejsze zaangażowanie w praktyki religijne, tym gorsze opinie o działalności rządu.

O ile zwolennicy rządzącej partii dość jednoznacznie pozytywnie podsumowują dorobek rządu, o tyle wyborcy opozycji są wyraźnie krytyczni w swoich ocenach.

TABELA 4

Potencjalne elektoraty	Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Mateusza Morawieckiego od czasu ponownego objęcia przezeń władzy?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość	93	4	3
Trzecia Droga	11	87	2
Konfederacja WiN	10	84	6
Nowa Lewica	7	91	2
Koalicja Obywatelska	2	96	2

OCENA POLITYKI GOSPODARCZEJ RZĄDU

Szanse poprawy sytuacji gospodarczej w wyniku działań rządu widzi 37% badanych. Ponad połowa (55%) źle ocenia politykę gospodarczą rządu.

TABELA 5

Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej ?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2022				2023									
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	w procentach													
Tak	28	28	32	30	31	36	38	33	33	32	32	38	36	37
Nie	63	62	59	61	58	54	53	56	59	60	58	51	55	55
Trudno powiedzieć	9	10	10	9	11	10	10	11	8	8	9	11	10	8

Nadzieję na poprawę sytuacji gospodarczej najczęściej pokładają w polityce obecnego rządu osoby w wieku 55+, w tym przede wszystkim mające 65 lat lub więcej, badani z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym oraz zasadniczym zawodowym, o niskich lub średnich dochodach *per capita* oraz mieszkańcy małych miast. Najbardziej krytyczni w jej ocenach są natomiast ludzie młodzi (szczególnie mający od 18 do 24 lat), osoby najlepiej wykształcone i sytuowane, a także mieszkańcy miast liczących co najmniej 100 000 ludności.

Tak samo jak w przypadku stosunku do rządu oraz ocen wyników jego działalności, kluczowe znaczenie ma orientacja polityczna i – szerzej – światopoglądowa. Perspektywy poprawy sytuacji gospodarczej dostrzegają głównie badani deklarujący prawicowe poglądy polityczne (68%), sceptyczni w tej kwestii są natomiast ankietowani identyfikujący się z lewicą (89%) i politycznym centrum (69%). Pozytywnym opiniom o polityce gospodarczej rządu sprzyja religijność, a im rzadszy udział w praktykach religijnych, tym częstsze oceny negatywne.

Skrajnie odmienne politykę gospodarczą rządu postrzegają z jednej strony wyborcy Prawa i Sprawiedliwości, z nadzieją oczekujący jej pozytywnych efektów, z drugiej zaś – zwolennicy ugrupowań opozycyjnych, dość zgodnie ją krytykujący.

TABELA 6

Potencjalne elektoraty	Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość	89	6	5
Trzecia Droga	7	88	5
Konfederacja WiN	11	87	2
Nowa Lewica	4	96	0
Koalicja Obywatelska	2	97	1

SPOŁECZNY ODBIÓR DZIAŁALNOŚCI PREMIERA

Zadowolonych z tego, że na czele rządu stoi Mateusz Morawiecki, jest 36% ankietowanych. Ponad połowa respondentów (53%) wyraża dezaprobatę wobec szefa rządu.

TABELA 7

Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Mateusz Morawiecki ?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2022				2023									
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	w procentach													
Tak	31	29	37	33	33	39	37	34	32	34	33	39	36	36
Nie	56	54	53	54	55	49	49	52	56	55	57	48	52	53
Trudno powiedzieć	13	17	10	13	13	12	14	14	13	11	11	13	12	11

Premier, podobnie jak cały rząd, ma najlepsze notowania wśród osób w wieku 55+ (szczególnie mających co najmniej 65 lat), badanych z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym oraz zasadniczym zawodowym, o niskich lub średnich dochodach *per capita* oraz wśród mieszkańców małych miast. Niezadowolone z szefa rządu najczęściej deklarują najmlodszy respondenci, osoby najlepiej wykształcone i sytuowane, a także mieszkańcy miast liczących co najmniej 100 000 ludności.

Mateusza Morawieckiego pozytywnie odbierają głównie osoby deklarujące prawicowe poglądy polityczne (67%), natomiast z dezaprobatą przyjmuje pełnienie przez niego urzędu prezesa Rady Ministrów większość utożsamiających się z lewicą (88%) oraz lokujących swoje poglądy w centrum (67%).

Zadowoleni z premiera są wyborcy rządzącej partii, jednoznacznie krytyczni – zwolennicy ugrupowań opozycyjnych.

TABELA 8

Potencjalne elektoraty	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Mateusz Morawiecki?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość	91	5	4
Trzecia Droga	8	88	5
Konfederacja WiN	6	81	13
Nowa Lewica	4	94	2
Koalicja Obywatelska	3	94	3

Ostatni przedwyborczy miesiąc nie przyniósł istotnych zmian w notowaniach gabinetu Mateusza Morawieckiego, jeśli nie liczyć spadku obojętności wobec rządu. Rządząca ekipa, w tym sam premier, częściej oceniana jest negatywnie niż pozytywnie. Niekorzystny odbiór rządzących utrzymuje się od jesieni 2020 roku i wyroku Trybunału Konstytucyjnego zaostrzającego prawo antyaborcyjne w Polsce.

Opracowała

Beata Roguska